

Balstogės universiteto Vilniaus filialas
Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogika

Studijų ryšys su universiteto strategija

Balstogės universiteto filialo Vilniaus Ekonomikos-informatikos fakulteto misija yra ypatinga, ji dviguba. Ji sieja aukšto lygio akademinį mokymą su kultūrine ir civilizacine parama Lietuvos lenkų tautinei mažumai. Tai nurodyta 2014 m. gruodžio 17 d. Balstogės universiteto senato nutarimu Nr. 1645 „Dėl Balstogės universiteto plėtros strategijos 2014–2024 metams“ priimtoje Balstogės universiteto misijoje ir plėtros strategijoje 2014-2024 metams, kurioje, be kitų, nurodyti šie strateginiai tikslai – „*aukštos kvalifikacijos darbuotojų kaip žmogiškųjų išteklių vykdant modernius mokslinius tyrimus regione ir šalyje aukščiausiojo lygio mokymas bei regiono kultūros paveldo pažinimas ir turtinimas*“. Šiuos žodžius išplėtoja įrašas Balstogės universiteto Vilniaus filialo misijoje ir strategijoje 2015-2024 metams (2015 m. lapkričio 15 d. Vilniaus Ekonomikos-informatikos fakulteto tarybos nutarimas Nr. 122 „Dėl Balstogės universiteto filialo Vilniaus Ekonomikos-informatikos fakulteto plėtros strategijos 2015-2024 metams“), taip pabrėžiant fakulteto specifiką: (i) unikalumas – vienintelis užsienio aukštosios mokyklos filialas Lietuvoje; (ii) išskirtinumas – lenkų mažumos atstovai gali studijuoti lenkų kalba Lietuvoje; (iii) stiprūs Fakulteto ryšiai su aplinka, bendradarbiaujant su absolventais, darbdaviais ir įvairiomis visuomeninėmis organizacijomis. Išorės subjektai dalyvauja tobulinant mokymo procesą bei studentams atliekant praktikas ir stažuotes; (iv) išvystyti moksliniai ryšiai su Lenkijos, Lietuvos ir kitų Europos šalių aukštosiomis mokyklomis.

Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogikos krypties vientisųjų studijų programa visiškai atitinka Balstogės universiteto misiją ir plėtros strategiją. Pagrindiniai šios programos elementai be kita ko, yra: visapusiškas žinias, įgūdžius ir kompetencijas, pritaikytas darbo rinkos poreikiams ir žinių ekonomikos reikalavimams, turinčių absolventų rengimas, taip pat bendradarbiavimo plėtra su artimiausiais kaimynais, ypač atsižvelgiant į Rytuose gyvenančių lenkų švietimo poreikius. Balstogės universiteto filialo misija ir plėtros strategija atitinka Balstogės universiteto plėtros strategiją, vienas iš Fakulteto misijos elementų yra mokyti jaunimą aukštame lygyje, padedant jam prisitaikyti prie darbo rinkos poreikių ir žinių ekonomikos reikalavimų. Ir būtent dėl darbo rinkos Lietuvoje, tiksliau – dėl Lietuvoje veikiančių lenkiškų ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir mokyklų poreikių, buvo nuspręsta imtis darbų siekiant Balstogės universiteto Vilniaus filiale pradėti vykdyti *ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogikos* krypties studijas.

Studijų kryptčiai priskirtos (-ų) disciplinos (-ų) srityje vykdomos mokslinės veiklos aprašymas

Socialinių (anksčiau – humanitarinių) mokslų srities pedagogikos disciplinos mokslinė veikla Balstogės universiteto (anksčiau – Varšuvos universiteto Balstogės filialo) Edukologijos fakultete yra vykdoma jau daugiau nei 40 metų. Nuo 1995 m. šis fakultetas turi teisę suteikti pedagogikos srities socialinių mokslų daktaro laipsnį, o nuo 2019 m. – socialinių mokslų srities pedagogikos disciplinos habilituoto daktaro laipsnį.

Fakultete vykdomi moksliniai tyrimai, be kita ko, apima: ikimokyklinio ir pradinio mokyklinio amžiaus vaikų raidą ir lavinimą; ugdymo proceso teoriją ir praktiką; švietimo kryptis ir didaktikos tendencijas; tarpkultūrinį švietimą; socialinę tapatybę; švietimo ir ugdymo istoriją; šiuolaikinės edukacinės aplinkos pokyčius, pavyzdžiui, šeimos, žiniasklaidos ir vietos aplinkos kontekste; bendrąją pedagogiką ir pedagoginių tyrimų metodologiją;

socialinę psichologiją; švietimo sociologiją. Daugelis jų yra tarpdisciplininio pobūdžio. Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogika yra mokslo subdisciplinos, kurių tyrimo ir praktikos objektas apima: su vaikų ir mokinių ugdymu bei mokymu ankstyvojoje, vidurinėje ir vėlyvojoje vaikystėje susijusius procesus tarpdisciplininėje, psichologinėje, pedagoginėje, sociologinėje perspektyvoje ir jų kultūrinės bei socialinės sąlygas.

Fakultete vykdomuose moksliniuose tyrimuose nagrinėjama vaikų raidos rėmimo mokymo procese ankstyvojoje ir vidurinėje vaikystėje problematika. Vykdomų tyrimų temos yra susijusios su vaiko ir mokytojo bendrosiomis kompetencijomis. Šiame kontekste Fakulteto mokslinių tyrimų ir mokymo darbuotojai, visų pirma Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogikos katedros darbuotojai, vykdo jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų bei suaugusiųjų kūrybiškumo ir metamokymosi kompetencijų, vaikų emocinių ir socialinių kompetencijų jų perėjimo mokytis į ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir mokyklas proceso metu, matematikos, pilietinių ir socialinių kompetencijų įgijimo bei kompetencijų, susijusių su pradinių mokyklų mokinių kultūriniu sąmoningumu ir raiška, tyrimus. Taip pat vykdomi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo kokybės, jaunesniojo mokyklinio amžiaus mokinių mokymosi procesą sąlygojančių veiksnių tyrimai, ypač daug dėmesio skiriant motyvacijai mokytis ir mokymosi rezultatus sąlygojantiems veiksniams. Be to, individualizuojant specialiųjų ugdymo poreikių turinčių vaikų mokymą, atliekami intelekto sutrikimų, specifinių mokymosi sunkumų ir neįgaliųjų gyvenimo sąlygų normalizavimo tyrimai. Tyrimo rezultatas – parengta kelios dešimtys autorinių arba bendraautorių monografijų ir išleistos kolektyvinės monografijos, įskaitant: E. Jakubowska: *Wychowanie obywatelskie w młodszym wieku szkolnym*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2021; K. Nadachewicz, M. Bilewicz: *Nauczyciel wczesnej edukacji wobec wyzwań pedagogiki inkluzyjnej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020; B. Dudel, M. Głowska-Sołdatow: *Kompetencje matematyczne i naukowo-techniczne w edukacji wczesnoszkolnej - studium empiryczne*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020; J. Uszyńska-Jarmoc (red.): *Potrzeba autonomii, kompetencji i relacji społecznych dziecka w kontekście teorii oraz praktyki wczesnej edukacji*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2020; M. Głowska-Sołdatow (red.): *Środowisko edukacyjne jako przestrzeń współpracy różnych podmiotów*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2020; B. Dudel, K. Zajackowska: *Multizegar. Nauka pomiaru czasu*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2019; J. Uszyńska-Jarmoc, B. Kunat: *Debiutant czy ekspert? Identyfikacja i samoocena uzdolnień uczniów*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018; B. Dudel, M. Głowska-Sołdatow: *Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne w edukacji wczesnoszkolnej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2017, ir daugelis kitų.

Informacija apie mokymo veiklai vykdyti būtiną infrastruktūrą

Balstogės universiteto Vilniaus filialas neturi savo buveinės Vilniuje, ir nuomojasi patalpas dviejuose pastato, esančio adresu: Kalvarijų g. 135, aukštuose, kurių bendras plotas 870,85 m². Taip pat yra pastato, esančio adresu: Aguonų g. 22, savininkas. Visa mokymo veikla šiuo metu yra vykdoma Kalvarijų g. pastate esančiose auditorijose, pratybų auditorijose ir kompiuterių klasėse. Aguonų g. esantis pastatas netinkamas naudoti dėl techninės būklės ir netrukus prasidės jo griovimo darbai. Jo vietoje bus pastatyta nauja Balstogės universiteto Vilniaus filialo buveinė. 2021 m. spalio mėn. buvo pasirašyta sutartis su rangovu, kurio užduotis yra įvykdyti statybos projektą per 3 metus. Šiuo metu vyksta statybos projekto darbai. Naujasis pastatas bus 5 aukštų, bendras naudingasis plotas bus 3100 m². Mokymo reikmėms bus įrengta 14 auditorijų, pratybų auditorijų ir kompiuterių klasių. Jų bendras plotas bus 800 m². 3 aukšte įsikurs biblioteka (saugyklos, skaityklos, patalpos bibliotekininkams).

Taip pat numatytos patalpos moksliniam darbui, administracijai, studentų aptarnavimui ir studentų savivaldai bei studentų mokslo būreliams. Auditorijoje Nr.10 bus sumontuota visa įranga ir įrenginiai, reikalingi vesti paskaitas, rengti filmų peržiūras ir vaizdo konferencijas. Pastatas bus visiškai pritaikytas neįgaliųjų poreikiams.

Šiuo metu naudojamame pastate studentai ir darbuotojai gali naudotis 5 auditorijomis ir pratybų auditorijomis ir 2 kompiuterių klasėmis. Didžiausia auditorija skirta 90 asmenų, mažesnė – 50 asmenų, kita – 40 asmenų, likusiose dvejose telpa 30 asmenų. Be to, mokymo reikmėms gali būti naudojama 401 salė, kuri yra skirta naudoti darbuotojams ir tuo pačiu, esant poreikiui, gali būti naudojama kaip seminarų salė, kurioje telpa 18 asmenų. Kiekvienoje kompiuterių klasėje gali dirbti ne daugiau kaip 15 asmenų. Visose auditorijose yra daugialypės terpės projektoriai, ekranai ir nešiojamieji kompiuteriai, kuriais gali naudotis dėstytojai. Kiekvienoje kompiuterių klasėje studentai gali naudotis 12 stacionarių kompiuterių. Likusios vietos šiose klasėse yra paruoštos studentams, norintiems užsiėmimų metu naudotis savo nešiojamaisiais kompiuteriais. Kiekvienoje darbo vietoje yra prieiga prie laidinio interneto ryšio. Be to, studentai gali naudotis privačiu „Wi-Fi“ tinklu. Be kompiuterių klasių, studentai gali naudotis 2 stacionariais kompiuteriais skaitykloje (kur taip pat yra paruoštos vietos darbui su asmeniniais nešiojamaisiais kompiuteriais) ir koridoriuje esančiu 1 stacionariu kompiuteriu (prijungtu prie spausdintuvo). Studentai taip pat gali naudotis jų reikmėms skirta patalpa, kuri gali būti naudojama kaip individualaus darbo arba poilsio vieta. Taip pat yra atskira patalpa studentų savivaldai.

Dėstytojai savo reikmėms turi du darbo kambarius. Kiekviename jų yra stacionarus kompiuteris su interneto prieiga, biuro programine įranga ir spausdintuvu. Be to, vienoje iš šių patalpų yra nedidelė virtuvė. Tai ypač svarbu darbuotojams, kurie į užsiėmimus atvyksta iš Lenkijos. Darbuotojai gali naudotis privačiu „Wi-Fi“ tinklu, kuris nėra susijęs su studentams prieinamu tinklu.

Informacija apie galimybės užtikrinimą naudotis bibliotekų ir elektroniais informacijos ištekliais

Balstogės universiteto Vilniaus filialo studentai ir darbuotojai gali naudotis biblioteka bei skaitykla. Biblioteka ir skaitykla įrengtos patalpose, kurių plotas yra 90,98 m². Skaitykloje yra 2 darbo vietos, kuriose įrengti kompiuteriai su interneto prieiga ir 11 vietų savarankiškam darbui. Biblioteka naudoja ALEPH sistemą. Biblioteka šiuo metu turi daugiau kaip 5550 tomų, iš jų beveik 90 pavadinimų pedagogikos, psichologijos ir sociologijos srities knygų. Pradėjus vykdyti krypties studijas, planuojama laipsniškai įsigyti studijuoti atskirus dalykus / vesti užsiėmimus reikalingus vadovėlius ir knygas. Studentai ir darbuotojai taip pat gali naudotis Balstogės universiteto bibliotekos duomenų bazėmis. Tai yra: savo duomenų bazės, Balstogės universiteto duomenų saugykla (Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku), „Open Access“, Domenų sąsajos (Linki dziedzinowe), Virtuali mokslo biblioteka (Wirtualna Biblioteka Nauki), „Academica“ – mokslinių leidinių skolinimasis iš skaitmeninių Nacionalinės bibliotekos išteklių. Jie taip pat turi prieigą prie „IBUK Libra“ ištekliuose esančių elektroninių leidinių. Balstogės universiteto Vilniaus filialas tiesiogiai dalyvauja įsigyjant prieigą prie „IBUK Libra“ knygų ir žurnalų. Šiomis duomenų bazėmis galima naudotis per Balstogės universiteto tinklą, taip pat dirbant asmeniniais kompiuteriais, gavus prieigą už aukštosios mokyklos ribų. Balstogės universiteto bibliotekų sistemoje Vilniaus filialo darbuotojai ir studentai taip pat gali naudotis kitų Balstogės universiteto padalinių (įskaitant Edukologijos fakultetą) bibliotekų ištekliais ir centriniu katalogu – užsakytų pavadinimų knygų laikinai perkeliama į Filialo biblioteką. Universiteto biblioteka yra įtraukta į nacionalinį bibliotekų tinklą.

